

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

63 /2016

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ.(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 8η Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες δεκαπέντε (2016), ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00 και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7 στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αντιπρόεδρος:** Μπουσουλέγκα Χριστίνα
- 2. Μέλη:** Καραμανλής Ευάγγελος
Λουρίκας Δημήτριος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Κασάπη Ευαγγελία

Εισηγητής: Αλέξιος Τάττης, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη ο εισηγητής κ. Α. Τάττης και η προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων κα Χ. Καξιρή, οι οποίοι απεχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης συστημάτων υπολογιστικών υποδομών προϋπολογισμού 52.154,88 ευρώ πλέον ΦΠΑ (64.150,50 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), τμήμα ευρύτερης σύμβασης υπηρεσιών συνολικού προϋπολογισμού 477.132,52€ χωρίς ΦΠΑ (586.873,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 47487/84/21.03.2016 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., που παρελήφθη στις 22.03.2016 (αριθμ. πρωτ. εισερχ. 1391), το Υπουργείο αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης εναλλακτικού συστήματος μετάδοσης δεδομένων. **Ο προϋπολογισμός του αιτήματος ανέρχεται στο ποσό των 52.154,88 ευρώ πλέον ΦΠΑ** (64.150,50 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23%), η δε υπηρεσία που αποτελεί αντικείμενο του αιτήματος συνιστά αυτοτελές τμήμα ευρύτερης σύμβασης υπηρεσιών συνολικού προϋπολογισμού 477.132,52 ευρώ πλέον ΦΠΑ (586.873,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23%), συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 12188/Β4/26.01.2016 (ΑΔΑ: Ω7ΣΛ4653ΠΣ-0Χ1) απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εγκρίθηκε η διενέργεια Διεθνούς Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την “*Προμήθεια παροχής υπηρεσιών και υποστήριξης των συστημάτων μετάδοσης δεδομένων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (α. κύριος τρόπος μετάδοσης, β. εναλλακτικός τρόπος μετάδοσης, γ. κέντρο εκπομπής) και του πληροφοριακού συστήματος “E-Data Center” της Γενικής Γραμματείας Παιδείας και Θρησκευμάτων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.*”.

2. Ακολούθως, εξεδόθη η με αριθμ. πρωτ. 13078/Β4/27.01.2016 (ΑΔΑ: 6Ζ5Φ4653ΠΣ-4Β3) Διακήρυξη για τη διενέργεια “*Διεθνούς Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού σε ευρώ, για την προμήθεια υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης συστημάτων υπολογιστικών υποδομών του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων*”, συνολικού προϋπολογισμού 477.132,52 ευρώ πλέον ΦΠΑ (ή 586.873,00 ευρώ συνυπολογιζόμενου ΦΠΑ 23%), συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης. Ο διαγωνισμός πραγματοποιήθηκε με χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων, στην οποία η διακήρυξη αναρτήθηκε στις 28.01.2016. Το ακριβές αντικείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών περιγράφεται στην διακήρυξη ως εξής:

	Τίτλος έργου	Κριτήριο Κατακύρωσης	Διάρκεια Σύμβασης	Προϋπολογισμός πλέον ΦΠΑ (χωρίς δικαίωμα προαίρεσης)	Προϋπολογισμός πλέον ΦΠΑ (με δικαίωμα προαίρεσης)
Τμήμα 1	Υποστήριξη και συντήρηση του κύριου τρόπου μετάδοσης δεδομένων	Χαμηλότερη Τιμή	Δώδεκα (12) μήνες με δικαίωμα παράτασης μέχρι έξι (6) μήνες	187.000,00 ευρώ	280.500,00 ευρώ
Τμήμα 2	Υποστήριξη και συντήρηση του εναλλακτικού τρόπου μετάδοσης δεδομένων	Χαμηλότερη Τιμή	Δώδεκα (12) μήνες με δικαίωμα παράτασης μέχρι έξι (6) μήνες	34.769,92 ευρώ	52.154,88 ευρώ
Τμήμα 3	Υποστήριξη και συντήρηση του Υλικού – Λογισμικού Κέντρου εκπομπής ΥΠ.Π.Ε.Θ.	Χαμηλότερη Τιμή	Δώδεκα (12) μήνες με δικαίωμα παράτασης μέχρι έξι (6) μήνες	21.794,30 ευρώ	32.691,46 ευρώ
Τμήμα 4	Υποστήριξη και συντήρηση του Πληροφοριακού Συστήματος E-Data Center	Χαμηλότερη Τιμή	Είκοσι τέσσερις (24) μήνες με δικαίωμα παράτασης μέχρι έξι (6) μήνες	89.428,94 ευρώ	111.786,20 ευρώ
					ΣΥΝΟΛΟ: 477.132,52 ευρώ

Συνεπώς, η διακήρυξη τμηματοποιεί τις ζητούμενες υπηρεσίες στη βάση του ανωτέρω πίνακα σε τέσσερα διακριτά τμήματα/ομάδες και ορίζει ρητά ότι *“Γίνονται δεκτές προσφορές, οι οποίες υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην εφαρμογή ΕΣΗΔΗΣ για ένα ή περισσότερα Τμήματα, σύμφωνα με τους όρους υποβολής προσφορών. Επίσης, δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες, προσφορές που αντιμετωπίζουν ενιαία το σύνολο του Έργου ή προσφορές που αντιμετωπίζουν ενιαία περισσότερα του ενός Τμήματα”*. Το ακριβές αντικείμενο του κάθε τμήματος, καθώς και οι σχετικές τεχνικές προδιαγραφές, εξειδικεύονται και συγκεκριμενοποιούνται περαιτέρω στα Παραρτήματα Α και Γ της Διακήρυξης (ως προς το Τμήμα 2 βλ. κατωτέρω σημείο 6).

3. Ως κριτήριο κατακύρωσης ορίστηκε, και για τα τέσσερα τμήματα, η χαμηλότερη τιμή, η οποία προκύπτει αθροιστικά μέσω της συμπλήρωσης αναλυτικού πίνακα κοστολόγησης των ζητούμενων υπηρεσιών ανά μονάδα/τεμάχιο που περιλαμβάνονται στο κάθε τμήμα. Σε ό,τι αφορά στη χρονική διάρκεια των υπό σύναψη συμβάσεων, τα τμήματα (1), (2) και (3) θα συμβασιοποιούνταν για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) μηνών, ενώ το τμήμα (4) για χρονικό διάστημα εικοσιτεσσάρων (24) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης. Ως προς όλα τα τμήματα, το Υπουργείο Παιδείας διατηρεί το δικαίωμα μονομερούς επέκτασης της διάρκειας της σύμβασης για χρονικό διάστημα έως έξι (6) μήνες, με τους ίδιους τεχνικούς όρους και με τίμημα αντίστοιχο με αυτό της αρχικής σύμβασης. Το δικαίωμα προαίρεσης ενεργοποιείται μέσω έγγραφης ενημέρωσης εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής προς τον ανάδοχο έναν (1) μήνα πριν τη λήξη της αρχικής σύμβασης.

Εξάλλου, στο άρθρο 6 του Παραρτήματος Β, η εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό ορίζεται σε ποσοστό 2% της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης πλέον ΦΠΑ του τμήματος ή των τμημάτων για τα οποία ο εκάστοτε διαγωνιζόμενος υποβάλλει προσφορά, ενώ η εγγύηση της καλής εκτέλεσης της σύμβασης ορίζεται σε ποσοστό 5% της συμβατικής αξίας κάθε τμήματος πλέον ΦΠΑ.

4. Στο άρθρο 1.5.2 του Παραρτήματος Β της Διακήρυξης (σημείο 6), καθορίζονται τα δικαιολογητικά απόδειξης φερεγγυότητας, χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κατάστασης του αναδόχου. Συγκεκριμένα, προβλέπονται τα εξής:

“Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του προσφέροντος είναι:

α. Ισολογισμούς της τελευταίας Ζετίας (σε περίπτωση μη τήρησης ισολογισμών, οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο). Εάν η επιχείρηση λειτουργεί για χρόνο μικρότερο της Ζετίας θα υποβάλλει ισολογισμούς ή οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο για όσο χρόνο λειτουργεί.

β. Πίνακας με τα κυριότερα έργα του Υποψήφιου, αντίστοιχου αντικείμενου και ανάλογης κρισιμότητας με το υπό ανάθεση έργο που εκτελέστηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά τα τρία (3) τελευταία έτη, ο οποίος πρέπει να έχει μορφή συμβατή με το υπόδειγμα που δίνεται. Ο πίνακας συνοδεύεται από σχετικά πιστοποιητικά όπως περιγράφεται στο άρθρο 8, παρ. 2 περ. γ του π.δ. 118/2007. [...] Από τον πίνακα και τα σχετικά πιστοποιητικά πρέπει να προκύπτει επί ποινής αποκλεισμού ότι ο υποψήφιος Ανάδοχος θα πρέπει να έχει εκτελέσει ή να εκτελεί κατά τη στιγμή της υποβολής, ατομικά ή στο πλαίσιο κοινοπραξίας / ένωσης, επιτυχώς ένα ή περισσότερα έργα τεχνικής υποστήριξης υπολογιστικής υποδομής μεγάλων φορέων, εταιριών ή οργανισμών, στο ενεργητικό του κατά την τελευταία τριετία. Τα έργα αυτά θα πρέπει να περιγραφούν αναλυτικά”.

5. Περίληψη των ουσιαδών όρων και στοιχείων της διακήρυξης του διαγωνισμού, απεστάλη

ηλεκτρονικά (27.01.2016) προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.), ενώ από τις 28.01.2016 άρχισε να διατίθεται στην βάση δεδομένων TED (αριθμ. 2016/S 019-029888). Παράλληλα, η υπ' αριθμ. 13104/B4/27.01.2016 περίληψη της διακήρυξης (ΑΔΑ: 79Ρ24653ΠΣ-Σ3Η), δημοσιεύθηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 23/29.01.2016) και στις εφημερίδες “ΓΕΝΙΚΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ” (30.01.2016), “ΗΧΩ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ” (30.01.2016) και “ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ” (29.01.2016). Η διακήρυξη αναρτήθηκε, επίσης, στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας (www.minedu.gov.gr) στις 28.01.2016, καθώς και στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με κωδικό ΑΔΑΜ: 16PROC003711631. Ο διαγωνισμός διεξήχθη ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ). Συγκεκριμένα, η διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 28.01.2016, ημερομηνία από την οποία και ξεκίνησε η δυνατότητα υποβολής προσφορών, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 07.03.2016 και ώρα 15:00.

6. Βάσει του Πρακτικού 1 της Επιτροπής Διενέργειας Ανοικτών Δημοσίων Διαγωνισμών του Υπουργείου Παιδείας (το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 46056/B4/17.03.2016 Απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας), κατά την ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών (11.03.2016) είχαν υποβληθεί οι κάτωθι προσφορές ανά τμήμα:

- Για το Τμήμα 1 (Υποστήριξη και συντήρηση του κύριου τρόπου μετάδοσης δεδομένων): προσφορές από τις εταιρείες “UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.Ε” και “ΕΠΑΦΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Ε.Π.Ε.”.

- Για το Τμήμα 2 (Υποστήριξη και συντήρηση του εναλλακτικού τρόπου μετάδοσης δεδομένων): δεν υπεβλήθη καμία προσφορά.

- Για το Τμήμα 3 (Υποστήριξη και συντήρηση Υλικού – Λογισμικού του Κέντρου εκπομπής δεδομένων): προσφορά από την εταιρεία “ALTEC ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.”.

- Για το Τμήμα 4 (Υποστήριξη και συντήρηση του Πληροφοριακού Συστήματος E-Data Center): προσφορές από τις εταιρείες “UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.Ε” και “ΕΠΑΦΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Ε.Π.Ε.”.

Συνεπώς, με την ανωτέρω απόφαση υπ' αριθμ. 46056/B4/17.03.2016 κηρύχθηκε άγονος ο εν θέματι διαγωνισμός ως προς το Τμήμα 2 διότι δεν κατατέθηκε καμία προσφορά, ενώ αποφασίσθηκε η συνέχιση και η ολοκλήρωση του ελέγχου και της αξιολόγησης των υποφακέλων των υποψηφίων για τα Τμήματα 1, 3 και 4.

Σημειώνεται ότι το αντικείμενο του Τμήματος 2, ως προς το οποίο ο διαγωνισμός απέβη άγονος και στο οποίο αναφέρεται το υπό κρίση αίτημα του Υπουργείου Παιδείας, συγκεκριμενοποιείται στο Παράρτημα Γ της Διακήρυξης ως εξής:

“Ο ανάδοχος θα υποστηρίζει για τη διάρκεια του έργου το υλικό και το λογισμικό που διεκπεραιώνει τον εναλλακτικό τρόπο μετάδοσης δεδομένων του ΥΠ.Π.Ε.Θ. (Μέσω dial-up σύνδεσης). Το εν λόγω λογισμικό είναι εγκατεστημένο και λειτουργεί στην Κ.Υ. ΥΠ.Π.Ε.Θ. και στους αποδέκτες ανά την χώρα [...]. Οι προδιαγραφές του εν λόγω υλικού και λογισμικού αναφέρονται αναλυτικά στον ΠΙΝΑΚΑ 2 του παρόντος άρθρου της προκήρυξης. Η υποστήριξη περιλαμβάνει:

1. Την υποστήριξη κεντρικού εξοπλισμού και αποκατάσταση των βλαβών υλικού και του λογισμικού [...]

2. Την προληπτική συντήρηση του υλικού [...]
3. Την υποστήριξη του εξοπλισμού (modem) και του λογισμικού των αποδεκτών [...]
4. Την λειτουργία κέντρου απομακρυσμένης (τηλεφωνικής) διάγνωσης – υποστήριξης (helpdesk) σε καθημερινή βάση και όλες τις εργάσιμες ημέρες και ώρες του χρόνου [...]
5. Την συντήρηση και ενημέρωση και διαχείριση της βάσης δεδομένων του ΥΠ.Π.Ε.Θ. για τους αποδέκτες.
6. Την ομαδοποίηση των αποδεκτών ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες.
7. Την διατήρηση και ενημέρωση αντιγράφων ασφαλείας του κάθε είδους λογισμικού που χρησιμοποιεί το εν λόγω σύστημα [...]
8. Την εκπαίδευση τεχνικών του αναδόχου του Παραρτήματος Γ, αν αυτό ζητηθεί, στην εγκατάσταση – απεγκατάσταση του λογισμικού VBI backup των αποδεκτών.
9. Την εκπαίδευση προσωπικού του ΥΠ.Π.Ε.Θ. στο λογισμικό που έχει εγκατασταθεί στην Κ.Υ. του ΥΠ.Π.Ε.Θ.
10. Την αναβάθμιση – επέκταση – βελτίωση του λογισμικού που λειτουργεί στην Κ.Υ. του ΥΠ.Π.Ε.Θ. και στους αποδέκτες [...]

7. Κατόπιν των ανωτέρω, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 47487/84/21.03.2016 έγγραφο – αίτημά του, στο οποίο και επισυνάπτεται σχέδιο απόφασης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης εναλλακτικού συστήματος μετάδοσης δεδομένων. Ο προϋπολογισμός του αιτήματος ανέρχεται στο ποσό των 52.154,88 ευρώ πλέον ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης (64.150,50 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23%), η δε υπηρεσία που αποτελεί αντικείμενο του αιτήματος αποτελεί αυτοτελές τμήμα ευρύτερης σύμβασης υπηρεσιών συνολικού προϋπολογισμού 477.132,52 ευρώ πλέον ΦΠΑ (586.873,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23%), συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης. Σημειώνεται ότι στο εν λόγω έγγραφο βεβαιώνεται ότι τόσο κατά της Διακήρυξης του εν θέματι διαγωνισμού, όσο και κατά των πράξεων της Αναθέτουσας Αρχής που τον αφορούν “δεν έχει ασκηθεί καμία προδικαστική προσφυγή του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 3886/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπως επίσης δεν μας έχει γνωστοποιηθεί ότι έχει ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ως άνω νόμου”.

II. Νομικό πλαίσιο

8. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις

διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]

9. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός από αυτές που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο ιι) που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος Ιν. [...]

β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε ι) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙV [...]

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/2342 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2015 «για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων», τα ως άνω ποσά αναπροσαρμόστηκαν στις 135.000 ευρώ και 209.000 ευρώ, αντίστοιχα.

10. Στο άρθρο 25 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007 ορίζεται ότι «Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού» (άρθρο 31 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ), ορίζεται: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της» [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 24. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη...”

11. Στα άρθρα 134 (ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ) και 136 (Υποχρέωση χρήσης ΕΣΗΔΗΣ) του Ν. 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α 08.08.2014): Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις, ορίζεται ότι: «...134. Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Μέρους Β' του παρόντος από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς. Μπορεί επίσης να εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και στις συμβάσεις του ν. 3389/2005 (Α' 232), εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. [...] 136. 1. Οι αναθέτουσες

αρχές/αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος, από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου ή μέρους από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου μπορεί να μετατίθεται, σε όλες ή ορισμένες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή σε μέρη αυτών...». Επιπλέον, με την παρ. 3 του άρθρου 201 του ίδιου Νόμου, ορίζεται ότι : «...3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. ...».

12. Τέλος, με την υπ' αριθμ. Π1/2390 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (ΦΕΚ 2677/Β/2013) καθορίστηκαν οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

III. Νομική Εκτίμηση

13. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, με την έννοια της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007, περί προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», προϋπολογισμού 52.154,88 ευρώ πλέον ΦΠΑ (αυτοτελές τμήμα ευρύτερης σύμβασης υπηρεσιών συνολικού προϋπολογισμού 477.132,52 ευρώ πλέον ΦΠΑ). Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

14. Επισημαίνεται ότι, η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς, παρατηρείται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

15. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., έχουσα το δικαίωμα υπαγωγής κάθε υποβληθέντος αιτήματος στην ορθή διάταξη νόμου, κρίνει ότι, εν προκειμένω, με βάση τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται στο αίτημά της η αναθέτουσα αρχή, τυγχάνει εξέτασης η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 25, παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007. Βάσει της διάταξης αυτής, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

Όπως μάλιστα έχει παγίως κριθεί, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγούμενο αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. ενδεικτικά Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Αποφ. 121, 153, 346, 409, 498, 499/2013 και 5, 26, 44, 65, 79/2017, ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

β) δεν έχει υποβληθεί, κατά την υπό σημείο (α) ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη ή δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος,

γ) δεν υφίσταται ουσιώδης τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

δ) επιπλέον, προϋποτίθεται ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση σε αυτή σχετικής εκθέσεως.

16. Βάσει των στοιχείων του φακέλλου της κρινόμενης υπόθεσης, και αξιολογώντας τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 25, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007, μπορούν να συναχθούν τα εξής:

α) Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων διενήργησε ηλεκτρονικό διεθνές ανοικτό διαγωνισμό, συνολικού προϋπολογισμού 477.132,52€ χωρίς ΦΠΑ για την προμήθεια υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης συστημάτων υπολογιστικών υποδομών του Υπουργείου, που εμπεριέχει τέσσερα (4) αυτοτελή τμήματα. Η εν λόγω διακήρυξη δεν περιείχε όρους που θα απέτρεπαν κάποιο οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή του στον σχετικό διαγωνισμό, όπως προκύπτει από το προαναφερθέν ιστορικό, ούτε εντοπίζονται πλημμέλειες σε ό,τι αφορά στις απαιτήσεις δημοσιότητας.

Επισημαίνεται, ωστόσο, για τη βελτίωση των διαδικασιών της αναθέτουσας αρχής, ότι σε κάθε περίπτωση αυτή οφείλει να επιδεικνύει ιδιαίτερη επιμέλεια ως προς την ορθή κατάρτιση των όρων της διακήρυξης του διαγωνισμού.

Εν προκειμένω, διαπιστώθηκε το εξής: Στο άρθρο 1.5.2 του Παραρτήματος Β της Διακήρυξης (σημείο 6), προβλέπεται ότι:

“Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής

επάρκειας του προσφέροντος είναι:

α. Ισολογισμούς της τελευταίας Ζετίας (σε περίπτωση μη τήρησης ισολογισμών, οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο). Εάν η επιχείρηση λειτουργεί για χρόνο μικρότερο της Ζετίας θα υποβάλλει ισολογισμούς ή οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο για όσο χρόνο λειτουργεί.

β. Πίνακας με τα κυριότερα έργα του Υποψήφιου, αντίστοιχου αντικειμένου και ανάλογης κρισιμότητας με το υπό ανάθεση έργο που εκτελέστηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά τα τρία (3) τελευταία έτη, ο οποίος πρέπει να έχει μορφή συμβατή με το υπόδειγμα που δίνεται. Ο πίνακας συνοδεύεται από σχετικά πιστοποιητικά όπως περιγράφεται στο άρθρο 8, παρ. 2 περ. γ του π.δ. 118/2007. [...] Από τον πίνακα και τα σχετικά πιστοποιητικά πρέπει να προκύπτει επί ποινή αποκλεισμού ότι ο υποψήφιος Ανάδοχος θα πρέπει να έχει εκτελέσει ή να εκτελεί κατά τη στιγμή της υποβολής, ατομικά ή στο πλαίσιο κοινοπραξίας / ένωσης, επιτυχώς ένα ή περισσότερα έργα τεχνικής υποστήριξης υπολογιστικής υποδομής μεγάλων φορέων, εταιριών ή οργανισμών, στο ενεργητικό του κατά την τελευταία τριετία. Τα έργα αυτά θα πρέπει να περιγραφούν αναλυτικά”.

Οι ανωτέρω όροι στο Παράρτημα Β της Διακήρυξης περί υποχρέωσης των υποψηφίων αναδόχων να περιλάβουν στις προσφορές τους στοιχεία βάσει των οποίων θα αποδεικνύεται η χρηματοοικονομική τους ικανότητα πάσχουν ασάφειας υπό την έννοια ότι δεν προκύπτει με βεβαιότητα και ασφάλεια το συγκεκριμένο κριτήριο βάσει του οποίου θα αξιολογηθεί εάν ο υποψήφιος πληροί ένα ελάχιστο επίπεδο επάρκειας ή όχι (και άρα δεν μπορεί εν τέλει να αποτιμηθεί η χρηματοοικονομική ικανότητα των υποψηφίων, έστω ως προϋπόθεση συμμετοχής). Συγκεκριμένα, στις προϋποθέσεις απόδειξης χρηματοοικονομικής επάρκειας εντάσσεται μια γενικόλογη αναφορά στους ισολογισμούς της τελευταίας τριετίας, χωρίς να προβλέπονται κάποια ελάχιστα αριθμητικά όρια, βάσει των οποίων θα μπορούσε να αξιολογηθεί με σχετική ασφάλεια ο υποψήφιος προσφέρων ως χρηματοοικονομικά επαρκής. Αντιστοίχως, και η απόδειξη τεχνικής επάρκειας θα μπορούσε να είναι πιο συγκεκριμένη, υπό την έννοια ότι δεν διευκρινίζεται επαρκώς αν η αναφορά σε έργα αντίστοιχου αντικειμένου και ανάλογης κρισιμότητας αφορά στο σύνολο των ζητούμενων υπηρεσιών του εν θέματι διαγωνισμού ή καλύπτει και έργα που σχετίζονται ειδικώς με τα αυτοτελή τμήματα του διαγωνισμού και μόνο (βλ. αναλυτικά και Κατευθυντήρια Οδηγία 13/2016).

Εξυπακούεται ότι η ανωτέρω ενδεικτική συγκεκριμενοποίηση των κριτηρίων θα έπρεπε να συνοδεύεται και από την υποχρέωση υποβολής των κατά περίπτωση απαραίτητων δικαιολογητικών.

β) Ως προς την προϋπόθεση της μη υποβολής καμίας προσφοράς ή της μη ύπαρξης υποψηφίου:

Με την υπ. αριθμ. 46056/Β4/17.03.2016 απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας κηρύχθηκε άγονος ο διαγωνισμός για το Τμήμα 2 της Διακήρυξης (υποστήριξη και συντήρηση του εναλλακτικού τρόπου μετάδοσης δεδομένων), διότι δεν κατατέθηκε καμία προσφορά.

γ) Ως προς την προϋπόθεση της μη ουσιώδους τροποποίησης των αρχικών όρων της σύμβασης:

Στο προσκομισθέν στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σχέδιο απόφασης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ρητώς αναφέρεται ότι κατά τη διαδικασία προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης θα ακολουθηθούν οι όροι της υπ' αριθμ. 13078/Β4/27.01.2016 Διακήρυξης.

Από τα ανωτέρω διαπιστώνεται ότι τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 25, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007, καθώς προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την προσφυγή του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης εναλλακτικού συστήματος μετάδοσης δεδομένων, προϋπολογισμού 52.154,88 ευρώ πλέον ΦΠΑ (αυτοτελές τμήμα ευρύτερης σύμβασης υπηρεσιών συνολικού προϋπολογισμού 477.132,52 ευρώ πλέον ΦΠΑ).

IV. Συμπέρασμα

17. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και συντήρησης εναλλακτικού συστήματος μετάδοσης δεδομένων, προϋπολογισμού 52.154,88 ευρώ πλέον ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Θεωρήθηκε

ΑΘΗΝΑ, 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΠΟΥΣΟΥΛΕΓΚΑ